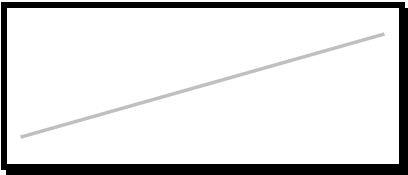
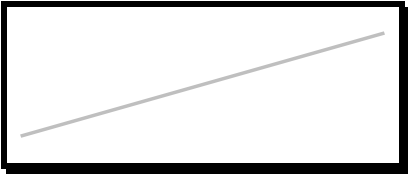
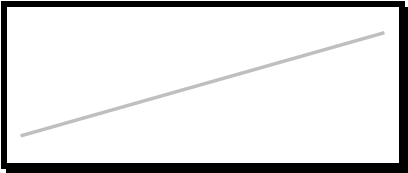
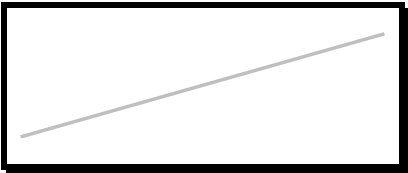

Õpetajakoolituse õppekava ja õppeprotsessi eesmärk-mudel TPÜs

Käesoleval ajal võib muutusi õpetaja-hariduses õige üldiselt kirjeldada järgmiselt

Muutuse kulg (minevik-olevik-tulevik)	Õpitav, õppimine
1. Struktureaal-deskriptiivne mõtlemine Süsteem-generatiivne mõtlemine Areneb eelkõige Mälu, standardiseeritud mõtlemine ja väliselt tunnustatud trendi kuuluv loome Valdamine (teadmise, oskuse, protsessi), meisterlikkus	Struktuuri osad ja funktsioonid Printsiibid, funktsioneerivad tervikud
2. Institutsionaliseerunud teadmise tarbimine Teadmusloome	Teadmiste omandamine Teadmusloome modelleerimine • tegutsedes läbiproovitud mudelitega • oma tegevust modelleerides/konstrueerides ja uusi tegevusi katsetades
3. Väline motivatsioon ja kontroll Terviklik enesejuhtimine	Välistele hinnangutele ja normidele allutatud tegevus, edu ja ebaedu põhjuse - välistes agentides Enese areng kui motiiv, oma tegevuse (mudelite, protseduuride, mõtlemise) isejuhtimine ja vastutus

Kui kirjeldame seda toimuvat, paratamatut paradigmuuutust, siis õpetajakoolitus on kombinatsioon kolmest põhilisest mudelist, kus üks - ratsionalistlik - on ümber defineeritud - konstrueeriv-modelleerivaks ja, perspektiivis üha kasvavalt - printsiibiõppeks.

Kaasaja õpetaja-koolituse põhilised mudelid:

- jüngri-õpe
- ratsionaalne õpe, mis on põimumas teiste õppemudelitega, transformeerumas printsiibiõppeks
- reflektiivne õpe

Valitsevad õpetaja-rollid 10 - 20 a pärast:

- **Teadmiste-oskuste navigaator** (tüürimees, knowledge-navigator) - õppija teadmiste-oskuste mustri ja nende omandamise teede/protsesside so õppimisprotsessi korrastaja, nõustaja. Koostöös mentoriga ka komplekssete teadmiste-integratsiooni-sotsiaälvõimete jne ning isiksuse arengule suunatud projektide looja ja läbiviija. So valdavalt teadmiste modelleerimisprotsessi korraldaja ja reflekteerija
- **Mentor** - isikusekujundusliku ja suure osa üldpädevuste (sh sotsiaalsete) arenduse juhtija, vajadusel korrigeerija-terapeut - so valdavalt jüngrimudeli esindaja ja refleksiivse protsessi korraldaja
- Mõlemad rollid võivad olla ühes isikus (eriti alghariduses on isikusekujunduslik ja terapeutiline roll valdavad ning teadmisevälja kujundusega läbi põimunud). Vanemate õpilaste ja kõrgkooli ajal on suund ikka enam isejuhtiva õppija poole ning valdavaks muutub konsulteeriv-toetav ning refleksiooni ja monitooringut korraldav roll
- (Aga kindlasti on ka kaugemas tulevikus tänapäevast traditsioonilist õpetajat - tolleks ajaks alternatiivsetes koolides)

Idee-mudel õpetajakoolituse ülesehituseks

õppejõudude poole pealt	meetodid, õpikeskkonnad	
Teaduslikud, praktilised/rakenduslikud jne väljad (ained, kursused...) sisaldavad eneses õppekavas autori/õppejõu/professori poolt fikseeritud nõ puhtaid keskmeid, puutumatut tuuma (aineid). See võib/peab olema õppekava kinnitava institutsiooni poolt oma põhimõistetes/-võtmesõnades kinnitatud ja kättesaadav paberkandjal ning digitaalselt.	• loeng, • seminar • praktikum jm	Ilmnevad rollid • õppija rollis on eelkõige üliõpilane • õppejõud - tuumteadmise ja uusima teadmise ning printsiipide kontsentreeritud kujul edastaja • õppimine - teadmise omandamine, mõtestamine, “valmisseadmine järelekatsumiseks ja rakendamiseks”
Väljadel on suur “vahe(ndus)ruum”, kus toimub ainete, kursuste, teemade jne mõttevahetus, dialoog, integreerumine, süntees, sümbioos jne. See on ka põhiline uue teadmise/oskuse loomise, innovatsioonide jms valdkond. Seetoimub valdavalt ühisprotsessidena - meeskonnatöös - projektide, stsenaariumide jms näol.	• Traditsioonilised vormid. • Autoriprojektid, mis võivad hõlmata nii puutumatut tuuma kui vahe(ndus)ruumi kokkulepitud arvestuslikus mahus erinevate põhikursuste osas. • Kooperatiivne, loov-konstrueeriv meeskonnatöö, tiimitöö, mis on samaaegselt ka tervikloomise ja integratsiooni teenistuses ning organisatsiooni arengu vahend ja tulemus Ühisruumi tagamine - pidev organisatsiooniarenduse ülesanne	Ilmnevad erinevad õppimise ja õppija-tasandid. • Õppija rollis on eelkõige organisatsioon, • õppejõud ning • õppejõudude-üliõpilaste tiimid • samuti individuaalsed üliõpilased Õppimine - teadmusloome, protsessiõpe, konstrueerimine
Nii “tuumad” kui “vahe(ndus)ruum” on digitaalselt peegeldatud ning kättesaadav/kasutatav nii kolleegidele kui õppijatele	Digitaal-õpe - digi-kursused, konsultatsioonid, diskussioonid jne	Virtuaalse õppekava ja õpikogukonna kujunemine, õppimine virtuaalses ja kombineeritud keskkonnas ja õpitu virtuaalse peegelduse loomine

Õppeprintsiibid:

- teadmises-/oskuse-loome, sh know-how, know-why
- aktiivne osalus (õppija- ja õppekeskne protsess)
- individuaalne areng (sh isiksuse areng, õpetajaisiksuse kujundus)
- enesejuhtimine, enese- ja kaaslase/vastastikune hindamine

Võtmesõnu:

- elukestev õpe ja tulevikkude õpe
- õppija-juhitud õpe
- õigeaegne õpe (just-in-time-learning)
- rakendusõpe (customised learning)
- transformatiivne ja innovatiivne õpe (teadm(i)(u)st-loov õpe)
- koostöö-kaastöö-õpe
- kontekstuaalne, terviküsteemide õpe
- õppimis-õpe

Läbiv põhimõte nii ainetes kui õppeprotsessi kujundamisel

minevikulised	olevikulised	tulevikulised / perspektiivsed
teadmised-oskused- põhimõtted	ideed, printsiibid, ilmnevad uued teadmised kitsast valdkonnast/teadusest v paradigmadena	tulevikkude tööks oskused ja teadmised
(fakti-nähtuse-ideedebaas)	(printsiibi-õpe)	(trendi-õpe)
Läbiv idee - erinevate paradigmade esitamine		

Põhilised väljad/valdkonnad:

- **Filosoofia-väli** (kui lai vundament kiirestimuutuvas elu- , teadmise ja digitaalmaailmas kohanemiseks ja toimetulemiseks eduka professionaalina): teadmine teadmisest
- **Psühholoogia-väli**: sotsiaalpsühholoogia, isiksusepsühholoogia (kuni “21 sajandi isiksusepsühholoogia”), inimese ja lapse arengupsühholoogia (4 - 5 erinevat mudelit “hällist hauani”), ilmnevad paradigmad
 - antropoloogia
- **Ühiskonna-teadmise, kultuuri-, teaduse-väli**: globaalsed, regionaalsed, lokaalsed, inimõõtmelised kontekstid; tulevikumõõde kuni stsenaariuminägemiseni 20 - 50 aastat ette; sh oma aines (matem, emakeel, füüs jne)
- **Kasvatusteaduslik e õppeprotsesside väli**: pädevuskeskne lähenemine, teadmisjuhtimine, mentorlus, digitaal-didaktika (virtuaalse reaalsuse kui õpiksekkonna aspekti eripära); kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed uuringud - monitooring; organisatsiooni juhtimine (sh õpetajate-tiimi ja õppijate-tiimide juhtimine nong areng) jne
- **Pedagoogiliste võimete ja vahendite arengu väli** (pedagoogilise meisterlikkuse väli, sh ka õpetaja-kasvataja isiksuse arendus) : kunstide, kõne, mängude jm valdamine; ravipedagoogilised oskused; ainemetoodikad, õpikeskkondade kujundus; autorikursused-autoriprojektid (...)
- **Aineõppe väli**: süvenemine 1 - 3 /4 klassikalisse või uude õppeainesse (4 - 5 semestrit + iseseisva õppe alused + vastavate ainete printsiibiõppe alused)

(Printsiibiõppe põhimõte:

filtreerida vastava aine, teadmisvaldkonna, nähtuse süvamehhanismid (printsiibid) , mis on õppe põhiaspektiks (kuna oma läbivuse tõttu võimaldavad vastavas valdkonnas suhteliselt kergesti teadmisi ja arusaamu avardada vastavalt konkreetsematele vajadustele); nende näitlikustamiseks-õpetamiseks - minimaalse vajaliku faktoloogia väljasõelumine ja selle faktoloogia juurdekasvatamise mehhanismi selgekssaamine.)

Õppija õppeteest

Põhilised õppeprotsessi komponendid:

- häälestus- ja refleksiooni-sessioonid rühmas (eriala või tegevuspõhjane vms alusel tekkinud-moodustatud) õppeaasta/semestri/suurema tsükli algul ja lõpus, 1-2 nädalat
- baashariduse/haridusvundamendi tsükkel 1 - 1,5 a, 2 - 3 semestrit põhivaldkondadest + läbiv vaatluspraktika
 - igas valdkonnas on kohustuslike ja soovitatavate kursuste loend, süva, kesk ja ülevaatasemel (A, B, C-tase)
 - haridusvundament tähendab teatavate valdkondade läbimist süva-, teatavate - kesktasemel - sellest oleneb hilisema kitsama haridusraja valik
- eriala-spetsiifiline õpe + aineõppesemestrid (nt 2+4 - 3 + 5 olenevalt taotletavast kraadist, A, B, C-tasemel olenevalt erialaspetsiifikast) + põhipraktika (2-komponendiline) + teadmisi-navigaatori ja mentoripraktika
- individuaalse arengu ja õpiprotsessi kujundamine tuutori juhendamise (paralleelselt läbi kogu õppeaja)

Praktika :

- ? **statsionaari-eelne praktika** (enne I kursuse alustamist või kohe peale häälestusseminare)?
- **läbiv vaatlus- ja tegevus-/katsetus-praktika** kui sissejuhatav praktika
 - lasteaed - 3 p - so alushariduse iga
 - 7 - 9/10. aastased - so I kooliaste
 - II kooliaste
 - III kooliaste
 - IV kooliaste
 - täiskasvanu-haridus
- **põhipraktika**
 - 3 nädalat traditsioonilises koolis
 - 3 nädalat era-, alternatiiv- või uuenduslikus koolis, millel on selge kvalitatiivne eripära kas õpetus-kasvatuse protsessi, -sisu või organisatsiooniarenduse koha pealt
- **teadmisi-navigaatori ja mentori-praktika** (võib olla eelnevaga integreeritud)
- **1 - 3 internatuuriaastat** - ettevalmistatud tugi-/juhtivõpetaja toel
- **täiendõppe** kui elukestva hariduse korrastatud/institutsionaliseeritud osa :
 - uusima inimeaduse mõistmine ja senise kogemuse sellega sidumine

Vormid

- Vooruloengud (max digitaalse ja näitlikustamise toega);
- teoreetilis-praktilised rühmatööd
- õppepraktikad ja minipraktikad (omaette ühikutena vaatlus- ja põhipraktikana, aga ka minipraktikad nõ mikroõpetus)
- isiksusearenduslikud ja pedagoogilise meisterlikkuse workshopid (sh kõnetehnika, kunstivahendid, ravipedagoogika võtteid jms) ja pidevtegevused (laulukoor jms)
- rühmaprojektid
- individuaalprojektid
- iseseisev (so juhendatud ja toetatud) ning sõltumatu õppimine (sh Interneti- ja Intraneti-põhjane)
- partnerülikoolides distants-kursuse sooritamine eriti valdkondades, mis meil puuduvad või alles hakkavad arenema (nt Pacific Open University - multiintelligence; Seattle University - Emotional Intelligence; University of Massachusetts - Art Therapy in classroom; Tasmania University - Holistic Education jne)

Aruandlus-arvestus-hindamine-sertifitseerimine

- Akadeemilise punktiarvestuse kõrval/selle osana
- enesehindamine ja
- koostöörühmas toimuv vastastikune hindamine.

Ühel viimastest semestritest täielikult iseseisva projekti teostamine - tundmatu ainevaldkonna (nt 35-tunnise kursuse) õppeprotsessi kui terviku kavandamine - koos selle omandamise oskuse ja õppematerjalide (sh digitaalsete) kavandamise oskuse demonstreerimisega. - so iseseisva elukestva õppija võimete demonstreerimine
 Õppeaja kestel ühes rahvusvahelises õpiprojektis osalemine - virtuaalse globaalse õpikeskkonna ja õpikogukonna kogemuse omandamine ning osalemisoskuse demonstreerimine

Diplomi-tase :

Bakalaureuse-tase:

Magistri-tase:

Õpikeskkond

Füüsiline õpikeskkond:

- kaasaegne õpikeskus (trükised+audio-visuaalne+Interneti- ja Intranetiühendusega arvutid individuaalseks kasutuseks); office-tüüpi iseseisva v navigeeritava õppimise võimalus (st ka õppejõudude-teadmisnavigaatorite olemasolu)
- projekti- ja pisirühma töö ruumid
- **harjutuskoolid ja tugikoolid**
- Emotsionaalne õpikeskkond
 - kaitstus ja vabadus hirmudest, hubasus
 - õpi- ja loomingukesksus
- Vaimne/intellektuaalne õpikeskkond
 - teaduskond = tudengkond+õppejõudkond =õppiv organisatsioon, kus tudengkond on selle organisatsiooni obligatoorne osa ja arengu indikaator, on innovatsioonide peamine agent

Kohalik ja globaalne koostöö- ja arendusvõrgustik

Uurimistöö - õppeprotsessi loomulik osa õppijatele ja õppejõududele-

- fundamentaaluuringud rahvusvahelises netistikus
- õppekava ja inimareng Eesti õpikeskkondades

Õppeprotsessi monitooring - ja hindamine

.....

Haridusuuringute Instituut, teaduskond/õppetoolid, teised teaduskonnad ja instituudid ja täienduskoolituse keskused + harjutus- ja tugikoolid = **võrgustiku I ja II tasand**

Eesti-sisesed ja rahvusvahelised partnerid = **võrgustiku III tasand**

Koostööpartnerid koolituse ümberkorraldamise toetajate ja hindajatena

Victoria (Austraalia) ülikooli haridusteaduskonnad

Tasmania Ülikool - Holistliku hariduse keskus

Richard Slaughter - Director of the Futures Study Centre in Melbourne

Robert Kottkamp - Hofstra University, USA

John Abbott - 21st Century Learning Initiative president

Yvaskylä Ülikool

Oulu Ülikool

Olemasolevad algatused:

A.C.E. süsteem

Rahvusvahelise humanistliku hariduse seminar Künnis

.....